

UNIwersytet Medyczny Poznań

IMIĘ I NAZWISKO WYKŁADOWCY:

PRZEDMIOT: farmakologia z toksykologią

DATA:

CZAS REALIZACJI: 3 godziny dydaktyczne

GRUPA: studenci kierunku lekarskiego, III rok, V semestr

TEMAT ZAJĘĆ: **Środki przeciwpsychotyczne. Środki przeciwłękowe, uspokajające i nasenne**

CEL OGÓLNY: Zapoznanie się z charakterystyką farmakologiczną leków z wymienionych grup oraz z wybranymi aspektami praktycznymi stosowania tych leków.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Wiedza: w efekcie przeprowadzonych ćwiczeń student:

- zna definicję leków psychotropowych i ich klasyfikację (grupy, przykłady leków),
- zna mechanizmy działania neuroleptyków i potrafi wskazać mechanizmy działania odpowiadające za poszczególne działania farmakologiczne,
- zna najważniejsze różnice pomiędzy klasycznymi neuroleptykami a neuroleptykami atypowymi,
- zna podstawowe wskazania, przeciwwskazania do stosowania neuroleptyków,
- zna działania niepożądane neuroleptyków,
- zna grupy leków stosowane w leczeniu lęku, leków sedatywnych i nasennych,
- zna klasyfikację, mechanizm działania, działanie farmakologiczne, farmakokinetykę, działania niepożądane i zastosowanie benzodiazepin,
- zna krótką farmakologiczno-kliniczną charakterystykę buspironu,
- zna krótką farmakologiczno-kliniczną charakterystykę zolpidemu,
- zna krótką farmakologiczno-kliniczną charakterystykę pregabaliny,
- zna krótką farmakologiczno-kliniczną charakterystykę hydroksyzyny.

Umiejętności:

Student:

- potrafi poprawnie scharakteryzować neuroleptyki, leki uspokajające, przeciwłękowe i nasenne z uwzględnieniem ich właściwości farmakologicznych i zastosowania,
- potrafi odróżnić neuroleptyki klasyczne i atypowe z uwzględnieniem ich zastosowania i właściwości,
- potrafi zapisać receptę na haloperidol i na diazepam we wszystkich podstawowych wskazaniach i postaciach,
- potrafi zaproponować odpowiedni lek nasenny/uspokajający i lek przeciwłękowy z uwzględnieniem indywidualnych wskazań.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Klasyfikacja leków psychotropowych

1. Neuroleptyki

- ✓ Schizofrenia – krótka charakterystyka kliniczno-biochemiczna
- ✓ Klasyfikacja neuroleptyków
- ✓ Mechanizm działania neuroleptyków
- ✓ Działanie farmakologiczne neuroleptyków
- ✓ Na czym polega różnica w działaniu neuroleptyków klasycznych i atypowych?
- ✓ Wskazania do stosowania klozapiny, olanzapiny, rysperydonu, chlorpromazyny i haloperidolu
- ✓ Ogólne wskazania do stosowania neuroleptyków – podsumowanie
- ✓ Działania niepożądane neuroleptyków (ośrodkowe i obwodowe) i ich patomechanizm
- ✓ Najistotniejsze dane dotyczące farmakokinetyki neuroleptyków
- ✓ Bezwzględne przeciwwskazania do stosowania neuroleptyków

Przypadki:

- Chory z ostrymi objawami schizofrenii
- Chory ze schizofrenią oporną na leczenie
- Chory w podeszłym wieku z otępieniem i wymiotami
- Chora z objawami niepożądanymi po zastosowaniu neuroleptyków klasycznych

Recepta na haloperidol dla pacjenta cierpiącego na schizofrenię

2. Leki przeciwlękowe/uspokajające/nasenne

- ✓ Biologiczne mechanizmy wykorzystywane w znoszeniu lęku.
- ✓ Leki przeciwlękowe i o działaniu przeciwlękowym
- ✓ Skuteczność różnych grup leków w leczeniu zaburzeń lękowych
- ✓ Receptor GABA i mechanizm działania benzodiazepin i barbituranów
- ✓ Dlaczego tak rzadko stosuje się obecnie barbiturany?
- ✓ Farmakokinetyka benzodiazepin
- ✓ Profil farmakologiczno-kliniczny poszczególnych benzodiazepin, działanie i zastosowanie
- ✓ Działania niepożądane benzodiazepin
- ✓ Nowoczesne leki nasenne – czym różni się ich mechanizm działania od działania benzodiazepin?
- ✓ Mechanizm działania, działanie farmakologiczne, zastosowanie zolpidemu
- ✓ Buspiron jako alternatywa dla benzodiazepin
- ✓ Mechanizm działania, działanie farmakologiczne, zastosowanie buspironu
- ✓ Mechanizm działania, działanie farmakologiczne, zastosowanie pregabaliny
- ✓ Inne leki/środki o działaniu uspokajająco-nasennym, hydroksyzyna, doksylamina

Przypadki

➤ Chora z bezsennością

Recepta na diazepam dla pacjenta z silnym pobudzeniem psychoruchowym i stanami lękowymi.

Recepta na diazepam dla pacjenta z przewlekłym lękiem

METODY NAUCZANIA: ćwiczenie

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: prezentacja multimedialna

Literatura podstawowa:

1. Mutschler E., Gesslinger G., Kroemer H.K., Ruth P., Schäfer-Korting M.. Mutschler Farmakologia i toksykologia. wyd. III polskie poprawione i uzupełnione, red. W. Buczek, Elsevier, 2020
2. Mikołajczak P., Manikowska K., Okulicz-Kozaryn I., Szulc M., Cenajek-Musiał D. Wybrane zagadnienia z farmakologii ogólnej. Postacie leków – Recepta – Zasady zapisywania leków – Dawkowanie – Wykazy leków. Kompendium dla studentów kierunków medycznych, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, 2024

Literatura uzupełniająca

1. Katzung B.G Basic & Clinical Pharmacology, The McGraw-Hill Companies, 2024.
2. Rang & Dale's Pharmacology, 10th Edition, 2023, Elsevier.
3. Whalen K.L., Lerchenfeldt S.M., Giordano Ch.R., red. wyd. pol. Karbownik M., Szelać A., Kowalczyk E. Lippincott Illustrated Reviews: Farmakologia. Wyd. VIII polskie, Wolters Kluwer 2023.
4. Dworacka M., Mikołajczak P., Winiarska H. Farmakologia i toksykologia w pytaniach testowych dla studentów medycyny i lekarzy specjalizujących się, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2024.